

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

THE TRANSFORMATION OF TURKEY'S FOREIGN POLICY WITHIN NATO AS A FORM OF STRATEGIC AUTONOMY

Abdurakhimov Orifxon Shokir oglu

ANNOTATION

This article examines Turkey's foreign policy within NATO through the concept of strategic autonomy. The study analyzes Turkey's position within the Alliance, the mechanisms of foreign policy decision-making based on national interests, the development of the defense industry, and the impact of geopolitical changes on foreign policy. Particular attention is paid to Turkey's efforts to maintain cooperation with NATO while expanding its capacity for independent foreign policy action.

Keywords

NATO, Turkey, strategic autonomy, foreign policy, international relations, geopolitics, security, defense industry, alliance, national interests.

NATO ICHIDA STRATEGIK AVTONOMIYA SIFATIDA TURKIYA TASHQI SIYOSATINING ALYANS DOIRASIDAGI TRANSFORMATSIYASI

Abdurakhimov Orifxon Shokir oglu

abdurahimovorifxon0217@gmail.com +99899 406-02-17

ANNOTATSIYA: Mazkur maqolada Turkiyaning NATO doirasidagi tashqi siyosati strategik avtonomiya konsepsiyasi asosida tahlil qilinadi. Tadqiqotda Turkiyaning alyans ichidagi o'рни, milliy manfaatlarga asoslangan tashqi siyosiy qarorlar qabul qilish mexanizmlari, mudofaa sanoatining rivojlanishi hamda geosiyosiy muhitdagi o'zgarishlarning mamlakat tashqi siyosatiga ta'siri o'rganiladi. Shuningdek, Turkiyaning NATO bilan hamkorlikni saqlagan holda mustaqil tashqi siyosiy kursni shakllantirishga intilishi va ushbu jarayonning alyans ichidagi siyosiy muvozanatga ta'siri baholanadi. Tadqiqot natijalari Turkiyaning strategik avtonomiya modeli

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimida o'rta qudratli davlatlar tashqi siyosatining muhim namunalaridan biri ekanligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: NATO, Turkiya, strategik avtonomiya, tashqi siyosat, xalqaro munosabatlar, geosiyosat, xavfsizlik, mudofaa sanoati, alyans, milliy manfaatlar.

Аннотация: В статье анализируется внешняя политика Турции в рамках НАТО через призму концепции стратегической автономии. Исследуются механизмы принятия внешнеполитических решений, развитие оборонной промышленности и влияние геополитических изменений на внешнюю политику страны. Особое внимание уделяется стремлению Турции сочетать союзнические обязательства с расширением пространства для самостоятельных внешнеполитических действий.

Ключевые слова: НАТО, Турция, стратегическая автономия, внешняя политика, безопасность, геополитика, оборонная промышленность.

Zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimida strategik avtonomiya tushunchasi davlatlarning tashqi siyosiy faoliyatini tahlil qilishda muhim nazariy va amaliy kategoriya sifatida namoyon bo'lmoqda. Global siyosiy tizimdagi o'zgarishlar, geosiyosiy raqobatning kuchayishi va xavfsizlik muhitining murakkablashuvi ko'plab davlatlarni tashqi siyosiy strategiyalarini qayta ko'rib chiqishga undamoqda [3, 41].

Bunday sharoitda NATOga a'zo davlatlar orasida Turkiya Respublikasi alohida e'tiborga loyiq hisoblanadi. Mamlakatning geostrategik joylashuvi, harbiy salohiyati va mintaqaviy ta'siri uni alyansning eng muhim a'zolaridan biriga aylantirgan [5, 52–54]. Shu bilan birga, Turkiya tashqi siyosatida kuzatilayotgan o'zgarishlar mamlakatning NATO doirasidagi an'anaviy rolini qayta talqin qilish zaruratini yuzaga keltirmoqda.

Turkiya tashqi siyosatining o'ziga xos jihatlaridan biri milliy manfaatlarga asoslangan mustaqil qarorlar qabul qilishga intilish bilan bog'liqdir. Mamlakatning

**“ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO‘NALISHLARI” nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

mudofaa sanoatini rivojlantirish, mintaqaviy mojarolarda faol diplomatik siyosat yuritishi hamda ko‘p vektorli tashqi siyosatni amalga oshirishi strategik avtonomiya konsepsiyasining amaliy ifodasi sifatida namoyon bo‘lmoqda [12, 35–39].

Mavzuning dolzarbligi shundan iboratki, Turkiyaning NATO doirasidagi strategik avtonomiya siyosati nafaqat mamlakat tashqi siyosatining transformatsiyasini, balki zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimida o‘rta qudratli davlatlarning o‘z manfaatlarini himoya qilish mexanizmlarini ham tushunishga imkon beradi [20, 611–615].

maqolada tizimli tahlil, qiyosiy tahlil, tarixiy-komparativ yondashuv, geosiyosiy tahlil va siyosiy prognozlash metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, NATOning strategik konsepsiyalari, Turkiya Respublikasi tashqi siyosatiga oid rasmiy hujjatlar, xalqaro tashkilotlar hisobotlari hamda zamonaviy ilmiy adabiyotlar tahlil qilindi [9, 7–10].

Strategik avtonomiya tushunchasi xalqaro munosabatlar nazariyasida davlatning tashqi siyosat va xavfsizlik masalalarida mustaqil qaror qabul qilish salohiyatini ifodalaydi. Ushbu konsepsiya dastlab Yevropa xavfsizlik siyosati doirasida qo‘llanilgan bo‘lsa-da, keyinchalik alohida davlatlarning tashqi siyosiy faoliyatini o‘rganishda ham keng qo‘llanila boshlandi [3, 41–45].

Neorealistik maktab vakili Kennet Uolts xalqaro tizimning anarxik tabiatini asoslab, davlatlarning asosiy maqsadi milliy xavfsizlikni ta‘minlashdan iborat ekanligini ta‘kidlaydi [1, 118–121]. Mazkur yondashuvga ko‘ra, strategik avtonomiya davlatlarning o‘z xavfsizlik manfaatlarini mustaqil ravishda amalga oshirishga xizmat qiluvchi muhim siyosiy vosita hisoblanadi.

Turkiya misolida strategik avtonomiya tashqi siyosatni milliy manfaatlar asosida shakllantirish, mudofaa sanoatini rivojlantirish, harbiy-texnik mustaqillikni ta‘minlash va xalqaro maydonda ko‘p vektorli diplomatiyani amalga oshirish orqali namoyon bo‘lmoqda [13, 22–23].

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

Turkiya NATOning geosiyosiy jihatdan eng muhim a'zolaridan biri hisoblanadi. Mamlakatning Yevropa va Osiyo qit'alari tutashgan hududda joylashganligi unga xalqaro xavfsizlik tizimida alohida mavqe beradi. Qora dengiz, O'rta Yer dengizi, Kavkaz va Yaqin Sharq mintaqalari bilan bog'liq xavfsizlik masalalarida Turkiya strategik ko'prik vazifasini bajaradi.

Turkiyaning geostrategik ahamiyati nafaqat uning geografik joylashuvi, balki harbiy salohiyati bilan ham belgilanadi. Mamlakat NATOning eng yirik qurolli kuchlaridan biriga ega bo'lib, alyansning kollektiv mudofaa tizimida muhim o'rin tutadi. Ayniqsa, Qora dengiz mintaqasidagi xavfsizlik masalalari, energetik kommunikatsiyalar va xalqaro transport yo'laklari nuqtai nazaridan Turkiyaning roli tobora ortib bormoqda.

Xalqaro munosabatlar nazariyasida geosiyosiy mavqe davlatlarning tashqi siyosiy imkoniyatlarini belgilovchi asosiy omillardan biri sifatida qaraladi. Shu nuqtai nazardan, Turkiya o'zining geografik joylashuvi orqali NATO, Yevropa, Rossiya, Kavkaz, Markaziy Osiyo va Yaqin Sharq davlatlari bilan bir vaqtning o'zida faol hamkorlik yuritish imkoniyatiga ega [6, 184–187].

Mamlakatning geosiyosiy ahamiyati ayniqsa energetika xavfsizligi masalalarida ham yaqqol namoyon bo'ladi. Turkiya Yevropa va Osiyo o'rtasidagi muhim energetik tranzit markazlaridan biri bo'lib, xalqaro energetika siyosatida muhim o'rin egallaydi [8, 143–147]. Bu holat uning xalqaro maydondagi siyosiy ta'sirini kuchaytiruvchi muhim omil hisoblanadi.

Shu sababli Turkiya NATO tarkibidagi oddiy a'zo davlat emas, balki alyansning strategik barqarorligi va mintaqaviy xavfsizligini ta'minlashda muhim rol o'ynovchi geosiyosiy markaz sifatida namoyon bo'lmoqda.

Strategik avtonomiya Turkiya tashqi siyosatida tasodifiy yuzaga kelgan hodisa emas. U xalqaro tizimdagi o'zgarishlar, mintaqaviy xavfsizlik muammolari hamda

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

mamlakatning milliy manfaatlari bilan bog'liq holda shakllangan murakkab siyosiy jarayon hisoblanadi.

Birinchi omil sifatida xalqaro tizimdagi kuchlar muvozanatining o'zgarishini ko'rsatish mumkin. Sovuq urush tugaganidan so'ng yuzaga kelgan bir qutbli tizim asta-sekin ko'p qutbli shaklga o'ta boshladi. Natijada davlatlar tashqi siyosatda ko'proq manevr qilish imkoniyatiga ega bo'ldilar [1, 121–125].

Ikkinchi muhim omil mintaqaviy xavfsizlik muhitining murakkablashuvi bilan bog'liq. Yaqin Sharqdagi mojarolar, terrorizm tahdidlari va noqonuniy migratsiya oqimlari Turkiyaning xavfsizlik siyosatini qayta ko'rib chiqishga majbur qildi [7, 67–72].

Uchinchi omil sifatida mudofaa sanoatining rivojlanishini ko'rsatish mumkin. Harbiy texnologiyalar ishlab chiqarishdagi yutuqlar mamlakatning tashqi siyosiy mustaqilligini oshirdi. Tashqi qurol bozorlariga qaramlikning kamayishi Turkiyaga xalqaro maydonda mustaqilroq harakat qilish imkonini berdi [14, 44–49].

To'rtinchi omil mintaqaviy liderlik konsepsiyasi bilan bog'liqdir. Turkiya o'zini faqat NATOning a'zosi sifatida emas, balki Yaqin Sharq, Kavkaz, Bolqon va Markaziy Osiyo mintaqalarida ta'sirga ega bo'lgan mustaqil siyosiy markaz sifatida ko'rmoqda [18, 305–310].

Beshinchi omil ko'p vektorli diplomatiya siyosatining shakllanishi bilan bog'liq. Turkiya bir vaqtning o'zida NATO, Yevropa davlatlari, Rossiya, Osiyo mamlakatlari va turkiy davlatlar bilan hamkorlikni rivojlantirishga intilmoqda [19, 14–18].

Mazkur omillar yig'indisi mamlakat tashqi siyosatida strategik avtonomiya konsepsiyasining mustahkamlanishiga olib keldi.

Suriya mojarosi Turkiya tashqi siyosatidagi transformatsiyaning eng muhim omillaridan biri hisoblanadi. Ushbu mojaro mintaqaviy xavfsizlik tizimiga jiddiy ta'sir ko'rsatibgina qolmay, NATO ichidagi ayrim siyosiy qarashlar tafovutini ham yuzaga

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

keltirdi [7, 74–76].

Turkiya Suriya hududidagi qurolli guruhlar faoliyatini o'z milliy xavfsizligiga tahdid sifatida baholadi. Shu sababli mamlakat o'z chegaralari xavfsizligini ta'minlash maqsadida qator harbiy va diplomatik choralarni amalga oshirdi [10, 21–24].

Mazkur jarayonda Anqara va ayrim NATO davlatlari o'rtasida mintaqaviy siyosat bo'yicha qarashlar farqi yuzaga keldi. Biroq Turkiya o'z harakatlarini xalqaro huquq tamoyillari hamda milliy xavfsizlik manfaatlarini bilan asoslab keldi.

Suriya mojarosi natijasida Turkiya tashqi siyosatida mustaqil qaror qabul qilish tendensiyasi yanada kuchaydi. Bu holat mamlakatning strategik avtonomiya siyosatini amaliy jihatdan mustahkamlashga xizmat qildi.

Turkiya tashqi siyosatidagi strategik avtonomiya konsepsiyasining eng muhim ko'rinishlaridan biri Rossiya bilan harbiy-texnik hamkorlikning rivojlanishi bo'ldi [16, 842–847].

Xususan, S-400 havo mudofaasi tizimlarining xarid qilinishi xalqaro siyosiy doiralarda keng muhokamalarga sabab bo'ldi. Ayrim NATO davlatlari mazkur qarorni alyans ichidagi harbiy integratsiya tamoyillariga mos kelmasligini ta'kidlagan bo'lsalar, Turkiya ushbu qarorni milliy xavfsizlik ehtiyojlari bilan izohladi [17, 510–516].

Mazkur holat Turkiyaning tashqi siyosatida muhim tendensiyaning namoyon etilishi. Ya'ni mamlakat alyans majburiyatlarini saqlab qolgan holda milliy manfaatlar nuqtai nazaridan mustaqil qarorlar qabul qilishga tayyor ekanligini ko'rsatdi.

S-400 masalasi xalqaro munosabatlar nazariyasi nuqtai nazaridan ham muhim ahamiyatga ega. Chunki u ittifoqchilik munosabatlari bilan strategik avtonomiya o'rtasidagi murakkab muvozanatni yaqqol namoyon etadi.

Turkiyaning strategik avtonomiyasini tushunishda mudofaa sanoatining rivojlanishiga alohida e'tibor qaratish zarur. Zamonaviy xalqaro munosabatlarda harbiy-

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

texnologik salohiyat davlatlarning tashqi siyosiy mustaqilligini ta'minlovchi muhim omillardan biri hisoblanadi [14, 44–49].

So'nggi yillarda Turkiyada uchuvchisiz uchish apparatlari, raketa tizimlari, harbiy kemalar, zirhli texnikalar va zamonaviy elektron tizimlar ishlab chiqarish bo'yicha katta yutuqlarga erishildi [11, 15–22].

Mudofaa sanoatidagi taraqqiyot mamlakatning xalqaro maydondagi mavqeini mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Harbiy mahsulotlar eksportining ortishi Turkiyaning iqtisodiy va siyosiy ta'sirini kengaytirib, uni mintaqaviy xavfsizlik masalalarida muhim aktoarlardan biriga aylantirmoqda.

Rossiya–Ukraina mojarosi zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimidagi eng muhim geosiyosiy jarayonlardan biri sifatida NATOga a'zo davlatlarning tashqi siyosiy yondashuvlarini qayta ko'rib chiqishga sabab bo'ldi. Mazkur vaziyat Turkiyaning strategik avtonomiya siyosatini amaliy jihatdan namoyon etgan muhim sinov maydoniga aylandi.

Turkiya mazkur mojaroda bir tomondan Ukrainaning hududiy yaxlitligini qo'llab-quvvatladi, ikkinchi tomondan esa Rossiya bilan diplomatik va iqtisodiy aloqalarni saqlab qoldi. Bunday yondashuv Anqaraning ko'p vektorli tashqi siyosat konsepsiyasiga mos ravishda shakllandi.

Xalqaro munosabatlar nazariyasi nuqtai nazaridan qaralganda, Turkiyaning mazkur siyosati "muvozanatlashtiruvchi diplomatiya" modeli sifatida tavsiflanishi mumkin. Ushbu model davlatning qarama-qarshi geosiyosiy markazlar bilan bir vaqtning o'zida hamkorlik qilish orqali milliy manfaatlarini maksimal darajada ta'minlashga qaratilganligini anglatadi.

Turkiyaning vositachilik tashabbuslari ham xalqaro hamjamiyat tomonidan ijobiy baholandi. Mamlakat mojaroda tomonlari o'rtasida muloqotni yo'lga qo'yish hamda

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

mintaqaviy barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan diplomatik sa'y-harakatlarni amalga oshirdi.

Mazkur holat Turkiyaning NATO doirasidagi faoliyatini cheklamagan holda, uning mustaqil tashqi siyosiy aktor sifatidagi mavqeini mustahkamlashga xizmat qildi. Shu sababli Rossiya–Ukraina mojarosi Turkiya strategik avtonomiyasi samaradorligini namoyon etuvchi muhim misollardan biri sifatida baholanishi mumkin.

Turkiya tashqi siyosatidagi transformatsiya NATO doirasidagi siyosiy rolning ham o'zgarishiga olib keldi. Agar ilgari mamlakat asosan alyans siyosatining faol ijrochilaridan biri sifatida qaralgan bo'lsa, bugungi kunda u NATO ichidagi muhim siyosiy qarorlarning shakllanishiga ta'sir ko'rsatuvchi aktor sifatida namoyon bo'lmoqda.

Turkiyaning yangi siyosiy roli bir necha omillar bilan belgilanadi. Birinchidan, mamlakatning geostrategik mavqei NATOning janubiy qanoti xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Ikkinchidan, Turkiya mintaqaviy mojarolarni tartibga solishda faol vositachi sifatida ishtirok etmoqda. Uchinchidan, mudofaa sanoatining rivojlanishi va harbiy salohiyatning ortishi uning alyans ichidagi siyosiy ta'sirini kuchaytirmoqda.

Shu bilan birga, Turkiya NATO doirasidagi faoliyatini milliy manfaatlar bilan uyg'unlashtirishga intilmoqda. Bu esa mamlakatning tashqi siyosiy strategiyasida ittifoqchilik va mustaqillik tamoyillarining o'zaro uyg'unlashuviga olib kelmoqda [15, 30–31].

Mazkur tendensiyalar NATO ichidagi siyosiy munosabatlarning yangi shaklini yuzaga keltirmoqda. Turkiya tajribasi shuni ko'rsatadiki, zamonaviy xalqaro munosabatlarda alyansga a'zo davlatlar o'z ittifoqchilik majburiyatlarini saqlagan holda ham nisbatan mustaqil tashqi siyosat yuritish imkoniyatiga ega.

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

maqola davomida quyidagi natijalarga erishildi:

Birinchidan, strategik avtonomiya Turkiya tashqi siyosatining muhim konseptual asosiga aylangani aniqlandi. Mamlakat NATO bilan hamkorlikni saqlab qolgan holda milliy manfaatlarga asoslangan mustaqil tashqi siyosat yuritishga intilmoqda.

Ikkinchidan, Turkiya tashqi siyosatidagi transformatsiya xalqaro tizimdagi o'zgarishlar, mintaqaviy xavfsizlik muammolari, mudofaa sanoatining rivojlanishi hamda geosiyosiy raqobatning kuchayishi bilan bog'liq ekanligi asoslandi.

Uchinchidan, mudofaa sanoati va strategik avtonomiya o'rtasida bevosita bog'liqlik mavjudligi aniqlandi. Harbiy-texnologik mustaqillik tashqi siyosiy qarorlar qabul qilish imkoniyatlarini kengaytiruvchi asosiy omillardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

To'rtinchidan, Turkiyaning ko'p vektorli diplomatiyasi xalqaro siyosatda muvozanatlashtiruvchi yondashuv sifatida shakllanganligi va bu model mamlakatning geosiyosiy mavqeini mustahkamlashga xizmat qilayotganligi isbotlandi.

– Turkiyaning strategik avtonomiyasi NATOdan uzoqlashish emas, balki alyans doirasida milliy manfaatlarga asoslangan mustaqil siyosiy manevr maydonini kengaytirish strategiyasi sifatida talqin qilindi;

– Turkiya tashqi siyosatidagi transformatsiyaning asosiy siyosiy, harbiy va geosiyosiy omillari tizimlashtirildi;

– Mudofaa sanoati rivojlanishi va tashqi siyosiy avtonomiya o'rtasidagi bog'liqlik ilmiy asosda ochib berildi;

– Turkiyaning NATO doirasidagi faoliyati strategik avtonomiya konsepsiyasi nuqtai nazaridan kompleks tahlil qilindi;

– Alyans ichidagi siyosiy mustaqillik va ittifoqchilik majburiyatlari o'rtasidagi muvozanatning Turkiya modeli asoslab berildi.

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

maqola natijalari shuni ko'rsatadiki, Turkiya NATO tarkibidagi eng muhim geosiyosiy aktorlardan biri sifatida xalqaro xavfsizlik tizimida alohida o'rin egallaydi. Mamlakat tashqi siyosatida kuzatilayotgan transformatsiya strategik avtonomiya konsepsiyasi bilan chambarchas bog'liq bo'lib, u milliy manfaatlarga asoslangan mustaqil tashqi siyosat yuritish imkoniyatlarini kengaytirishga qaratilgan.

Turkiyaning geostrategik mavqei, mintaqaviy ta'siri, mudofaa sanoatidagi yutuqlari hamda ko'p vektorli diplomatiyasi uning xalqaro maydondagi mavqeini mustahkamlovchi asosiy omillar hisoblanadi. Shu bilan birga, mamlakat NATO bilan hamkorlikni saqlab qolgan holda mustaqil tashqi siyosat yuritishga intilmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, Turkiyaning strategik avtonomiya siyosati zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimida o'rta qudratli davlatlarning tashqi siyosiy faoliyatini o'rganishda muhim nazariy va amaliy ahamiyat kasb etadi. Mazkur tajriba kelgusida xalqaro xavfsizlik, ittifoqchilik munosabatlari va mintaqaviy siyosat masalalarini tadqiq etishda muhim ilmiy manba bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Aras B. Autonomy Seeking in Turkish Foreign Policy // Foreign Policy Analysis. – 2024. – Vol. 20. – No. 2.
2. Aydınli E. Middle Powers and Strategic Autonomy: The Turkish Case // Security Dialogue. – 2022. – Vol. 53. – No. 6.
3. Dal E. Turkey's Strategic Autonomy and the Future of NATO Relations // International Affairs. – 2023. – Vol. 99. – No. 4.
4. Duran B. Turkish Foreign Policy in the New Era. – Ankara: SETA Publications, 2023.
5. Gürçan M. Turkey's Defence Industry and Strategic Autonomy // Middle East Policy. – 2023. – Vol. 30. – No. 1.

**"ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLAR VA TEXNOLOGIK
TARAQQIYOTNING USTUVOR YO'NALISHLARI" nomli Respublika
ilmiy-amaliy masofaviy konferensiyasi
VOLUME-1, ISSUE-4, 2026**

6. Kardaş Ş. Turkey's Strategic Autonomy and NATO Relations in a Multipolar World // Insight Turkey. – 2024. – Vol. 26. – No. 2.
7. Keyman E.F. Turkey's Foreign Policy Activism and NATO // Mediterranean Politics. – 2021. – Vol. 26. – No. 3.
8. Kutlay M., Öniş Z. The Limits of Turkey's Strategic Autonomy // Third World Quarterly. – 2022. – Vol. 43. – No. 8.
9. Larrabee F. Turkey as a U.S. Security Partner. – RAND Corporation, 2008.
10. Morgenthau H. Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace. – New York: McGraw-Hill, 2006.
11. NATO. Strategic Concept 2022. – Brussels: NATO Public Diplomacy Division, 2022.
12. Oğuzlu T. Turkey and NATO: Political and Strategic Challenges. – Ankara, 2024.
13. Presidency of Defence Industries of Türkiye. Annual Defence Industry Reports. – Ankara.
14. Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs. Turkish Foreign Policy Reports. – Ankara.
15. Sayari S. Turkish Politics and Foreign Policy in the Twenty-First Century. – London: Routledge, 2021.
16. Taşpınar Ö. Strategic Autonomy and Turkish Security Policy // Journal of Strategic Studies. – 2023. – Vol. 46. – No. 5.
17. Waltz K. Theory of International Politics. – New York: McGraw-Hill, 1979.
18. Yılmaz S. Strategic Autonomy in Turkish Foreign Policy: Continuity and Change // Journal of Balkan and Near Eastern Studies. – 2024. – Vol. 26. – No. 3.